

Független Magyarország

Egy szám

12

fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Mátyás király-tér 8. szám.

Telefonszám: 164.

Felelős szerkesztő:

DR. KNÉZY LEHEL.

Lapkiadó:

DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:

Helyben negyedévre 8 pengő.

Vidékre negyedévre 8 " "

Egy szám

12

fillér.

Horvát-magyar-olasz kapcsolat.

Ha a világ kárörvendeni akarna, a káröröm középpontjába a békeszerződéseket tenné s valóban oka volna hangosan hahotázni az események felett. Németországból felkerekedik egy negyedmillió német s a német dal imádatának jelszeva alatt ellátogatnak Német-Ausztriába s ott olyan világra szóló parázs tüntetést rendeznek a német egység mellett, hogy Páris háta bojsószik a hangszereles hallatára. Ausztriának Németországhoz való csatlakozását már nem lehet szuronyokkal megakadályozni s ha a csatlakozást éppen most dalolva akarták volna végrehajtani, bizony, kevés lett volna annak megakadályozására a francia hadsereg. Minket, magyarokat érintő oldala az osztrák-német csatlakozásnak az a körülmény, hogy a Magyarország testéről leszakított Nyugat-Magyarországgal ezzel az átszólással német fennhatóság alá kerül s ezzel, jó néhány szízezer emberrel szaporodik azknak a németeknek a száma, akik egy utirányt ismernek, azt az utirányt, amely Páris felé vezet.

A másik épületes jelenség Jugoszláviában kavargó s ha sokáig tétlenül nézzük a jugoszláv belső helyzetet, egyszerre majd készen érkezik a jószándék. A békeszerződés összeláncolta Szerbiát Horvátországgal s ha volt valahol a világon természetellenes államalakulás, amely előbb-utóbb kirobbanásra és forradalomra vezethetett, ugy a szerb-horvát államalakulás mindenben magán viselte a természetellenesség összes attributumait.

Szerbia kimondottan balkáni állam, míg Horvátországot évszázados kulturközösség Közép-európához csatolta. A szerbek görögkeleti hiten élnek, míg a horvátok hitbuzgó katolikusok. A szerb nép még a nyugati civilizáció gyermekcipőjében jár, míg a horvát népnek évszázados kulturadiációi voltak. Szerbia, geográfiai fekvésénél fogva soha nem lehetett a kereskedelmi élet országútja, míg Horvátország fekvése az Adria és Közép-európa között Horvátországot ideális tranzit területté avatja.

A gyűlölet vaksága borult a békeszerződés gyártóra, akkor, amikor nem látták meg egyrészt a Németország karjaiba kergetett Ausztriát, másrészt, amikor Horvátországot, — amely államnak minden más környező állam oldalán inkább van helye, mint Szerbia oldalán, mégis Szerbiához csatolták. Most már virágozik a német kérdés s halálosan homollyá vált a szerb-horvát konfliktus ügye is. Hogy ehhez a kettős görögtűzhöz mit szólna Franciaország, azt csak ő érzi és mi sejtjük.

Horvátország sem a múltban sem a jövőben nem várhat semmit Szerbiától. Azaz, ha triviálisok akarunk lenni, akkor továbbra is várhat valamit: politikai gyilkosságokat. Ellenben Horvátország annál többet várhat

Olaszországtól és talán még annál is többet Magyarországtól. Mi el tudjuk képzelni a horvát-magyar-olasz kapcsolat révén megerősödött Horvátországot s el tudjuk képzelni az ujjáéledő magyar-horvát testvértülést is: ahonnan — természetesen — hiányozni fog a mult századok kártyakeverője: az osztrák! A békeszerződések természetellenes alakulatokat kényszerítettek a horvát népre, de az idő megmutatta, hogy kényszerházasságokból nem születik áldás és boldogság. Közép-európa új térképének alakulását maguk a bűnös békeszerződések készítik elő s máris halljuk a súlyos pörölycsapást, amely előbb vagy utóbb megteremti, összekovácsolja a horvát-magyar-olasz kapcsolatot.

csón termelni, mint a már eredménnyel működő vállalatok, mivel az állami adminisztráció megdrágítja a kőanyag kitermelését.

Mind ennek ellenére a kereskedelmi minisztérium bányákat akar venni s minisztertanács elé viszi ezt a kérdést, bár a pénzügyi kormány változatlanul azt a felfogást vallja, hogy erre az új nagy tőkebefektetésre semmi szükség sincsen.

Ősszel jön a hitbizományok reformja.

A kormány tervbevette a hitbizományok reformját, mivel a nagyterületű hitbizományokon nem lehet mindenütt a kívánatos belterjes gazdálkodást folytatni. Ha ellenben bizonyos részek ezekből a nagy birtoktestekből felszabadulnának, avval használni lehetne az ország termelési érdekeinek. A hitbizományok reformjára szükség van azért is, mert a hitbizományi birtokosok sokszor nem rendelkeznek elegendő üzemi tőkével s kölcsönök terhelik a hitbizományokat. Ezen kölcsön terhektől ugy szabadulnának meg a birtokosok, ha a föld egy részét eladnák, ugy hogy természetesen maradna birtokuk többi része.

Az igazságügyminisztériumban dr. Ángyán Béla államtitkár a hitbizományok reformjának törvényjavaslatához az előkészítő munkát most végzi. Dr. Ángyán e célból külföldön tanulmányozta a hitbizományok helyzetét. Főleg Dániában a paraszthitbizományok szervezését vette studium tárgyává. Dr. Ángyán igazságügyi államtitkár most tért haza külföldi tanulmányutjáról.

Oroszország háborúra készül?

Kovnából jelentik, hogy Szovjetország nyugati határán az utóbbi napokban olyan nagy arányú katonai intézkedések történtek, hogy háborúra való előkészületeknek lehet tekinteni. Hír szerint a moszkvai német követ Berlinbe utazott, hogy jelentést tegyen kormányának.

Mi van az állam kőbányavásárlási szándéka mögött?

A nagyarányú állami utépitő akció meglehetősen gondot ad a kereskedelemügyi minisztériumnak, amelynek utügyi főosztálya messzemenő programot dolgozott ki az ország utálózatának megjavítására. Ez a nagy program nagy anyagi áldozatokat is követel s a kereskedelmi miniszter a rendelkezésre álló 16 mill. pengőt ugy akarja az ország különböző részein elosztani, hogy az utépitési programját successive hajtja végre.

Az építendő utakhoz beszerzendő anyagnak beszerzése nagy problémája a minisztériumnak. A hazai kőbányák eddig a legteljesebb mértékben tudták szállítani a szükséges kőanyagot és a szállításban semmi zavar nem volt. Az árak pedig jóval a világszint alá maradtak.

Most azután nagy meglepetést okoz az, hogy a kereskedelmi miniszter két kőbányát akar megvásárolni, hogy az utépitéshez szükséges kőanyagot ez a két kőbánya szállítsa. Veszprém és Zalamegyében akar a miniszter egy-egy kőbányát megvásárolni még pedig sürgősen s erre vonatkozólag már el is készült az előterjesztés, amelyet Deseöffy Aurél államtitkár fog a minisz-

tertanácsnak bemutatni.

A hazai kőbányák ellene vannak ennek az állami kőbányavásárlásnak, mert Magyarországon 57 pengő az ára 10 tonnánként a zuzott kőnek, amivel szemben Ausztriában 65-85 pengő, Németországban 74-83 pengő. A bajor állami bazaltmű a zuzott kavicsot 76-82 pengőért adja, a bécsi városi bánya pedig a zuzott kő árát 8424 pengőben állapította meg.

A pénzügyminiszter éppen a fenti árak alapján ellene van a kereskedelmi minisztérium bányavásárlási tervének.

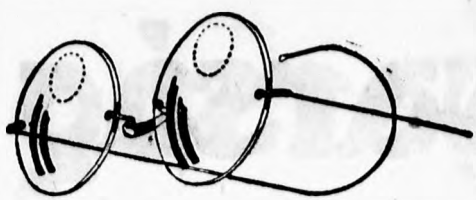
Hosszu ideig folytak a tárgyalások, amelyeknek során a pénzügyminisztérium arra az álláspontra helyezkedett, hogy mivel a hazai bányák a szükségletet rendszeresen fedezni tudják, nem szabad olyan nagy tőkét befektetni kőbányavásárlásba, amelyet a kereskedelmi minisztérium erre a célra igényel. De egyébként is a jelenlegi gazdasági viszonyok között a magániparnak állami vállalatokkal konkurrenciát teremteni, szintén nem lehet kormányzati érdek.

Az érdekeltségek arra is hivatkoznak, hogy az állami bánya semmiképen sem tudna olyan ol-

F ü r d ő c i k k e k b e n
nagy választék, olcsó árak

FISCHER PÁL divatüzletében, FENYVESI ÁRUHÁZBAN BAJA.

fürdőruhák
fürdőköpenyek
uszónadrágok
fürdősapkák
fürdőcipők

„ULTRAL“ üvegek visszaadják az Ön **!!**
fiatalos látását

Dijtalan bemutatás az egyedárusítónál.

Lázár Sámuel látszérész.

Baja.
Telefonszám: 272.

Hirdetmény.

Értesítjük Baja thjf. város és Bács-Bodrog vármegye lakosságát, hogy a m. kir. népjóléti és keresk. miniszterrel egyetértőleg, 95223/1927 számon engedélyezett drogéria Baján, Vörösmarty Mihály ucca 1. sz. alatt „Városi Drogéria“ néven, a tisztí főorvosi hivatal által megejett vizsgálat után, f. évi július 21-én megkezdte működését.

ÜZLETÁGAK:

Gyógyszerárak,
Ipari és mezőgazdasági vegyszerek,
Betegápolási és kötszerek,
Állatgyógyásati cikkek,
Növényvédelmi szerek és vetőmagpácok,
Testápolási és fertőtlenítő szerek,
Háztartási cikkek és illatszerek,
Fényképzési árak,
Külföldességek.

Tisztalettel

VÁROSI DROGÉRIA, BAJA
VÖRÖSMARTY M. U 1. TEL: 350.

A naptár és a tömeg kulturnívója.

Hozzászólás a kormány naptárrendeletéhez.

A közismert naptár-rendelet engedélyhez köti a naptár uccai árusításának jogát, ami lényegileg előzetes cenzurát jelent, mert senki sem fogja reszkizni, hogy egy 150-160 oldalas könyvet kiszedessen s végül megtiltsák annak kolportázsszerű terjesztését.

Természetes, hogy a kész kézirat bemutatása mellett előzetesen kérni fogja a naptárkiadó könyvvállalat az uccai árusítás jogát. A sajtó szabadságának minden korlátozása két évi fejtörést okozhat, de ha egyáltalán indokolt lehet valamely nyomdatermék előzetes felbírálása, ugy kétségtelen, hogy a naptár fokozott figyelmet érdemel.

A naptár ezzel a rendelettel a közérdeklődés homlokterébe került. Az a naptár, mely ott hever valahol a sarokban, szinte elfeledten, hamupipókeként feltámadt, mint fontos kulturtényezővel, az egész országgyűlés foglalkozott.

Voltak régebben is komoly gondolkodók, akik a naptárra, mint az egyszerű tanyai nép egyedüli olvasmányára, felhívták az illetékesek figyelmét, de sajnos, kevesen ismerték fel a kérdés jelentőségét és súlyát.

Aki a nép embereivel sokat érintkezik, — ismeri az egyszerű emberek tiszteletét az írás, a nyomtatott szöveg iránt: azt hiszik, ami írva vagy az írás. A gazda, ha könyvet egész életében nem is vesz egyet sem, egész bizonyosan megveszi évről-évre a naptárt.

Ez a naptár azután egész évi szellemi tápláléka, melyet pihenő napokon, hosszú téli esteken elő-elő szed s vagy maga olvassa, vagy olvasni megtanult gyermekével olvastatja. Kritika nélkül hiszi el az írottakat, hiszen nyomtatásban vagy, a nyomtatott betűnek pedig nagy a becsülete.

Fontos kulturprobléma a kalendárium-ügy, mert avval valóssággal formálni lehet az egyszerű emberek egész lelki világát.

A naptár tehát lehet éles fejtörés,

mellyel politikai árnyalatok a maguk törekvéseit szolgálják, lehet felekezeti célok előmozdítója, de lehet államellenes tendenciák veszedelmes terjesztője is.

Kétségtelen, hogy a békeidők politikai pártjai ki is használták a naptárt, mint állandó kortes eszközt. Az egyes felekezetek is igyekeztek a maguk egyházi érdekeit szolgálni, de az ezeken túlmenő kulturcélokra, állami etikára való neveléssel nem törődött senki.

El kell ismernünk, hogy a naptár történetében is van bizonyos egészséges fejlődés, különösen ha összehasonlítjuk a régi rablóbetyáros romantikával teli naptárakat a legutóbbi idők példányai-val, melyek az egészséges verseny nyomása alatt igyekeztek minél több, értékes gazdasági szakismereteket nyújtani a gazdáknak, de az államrezon szempontjából még mindig nagyon sok kívánni való van bennük.

Szembetűnő a nagy különbség, ha összehasonlítjuk a középosztály részére kiadott naptárakat, a Kincses Kalendáriumot, a különböző lapok ajándéknaptárjait a falusi naptárakkal.

A középosztály naptárja értékes ismereteket terjeszt, valóságos kis lexikon, melynek tartalma értékes marad az év elmúltával is, míg a gazdák naptárja az év végével legtöbbször lomtárba kerülhet egész nyugodtan.

Nem lehet tehát közönyös a naptár kérdése az államra. Sőt abban sem látnánk semmi kivételt, ha épen az államrezon szempontjából bizonyos szövegek kötelező közzététele iratnék elő.

Vannak ugyanis évről-évre olyan közérdekű fontos események, melyeknek ismeretét mindenkitől elvárhatjuk, vannak olyan mindenkit érdeklő törvények, melyek mindenkire kötelezők ugyan, de amelyekről legnagyobb részben csak akkor szerez tudomást az egyszerű állampolgár, amikor azokat akaratlanul is megszegte. Mindezeknek egyszerű, előírt módon való közzététele kötele-

zővé volna tehető minden naptári kiadványban.

A jó naptárnak ezeket a közérdekű célokat össze kell egyeztetnie a szakszerű ismeretek terjesztésével és nem szabad azonkívül a szórakoztató, irodalmi értékű elbeszéléseknek sem hiányozniok belőle.

Az állami felügyelet javára szolgál majd a naptári irodalom növényének, megakadályozza a nem kívánatos államellenes tendenciák érvényesülését, de természetesen, kell, hogy a törvényhatóságok ellenőrzésre hivatott tisztviselői nagy hozzáértéssel, bölcsességgel, helyes szociális érzékkel, a köz-

igazgatásuk alatt élő emberek lelki világának alapos ismeretével s bizonyos irodalmi érzékkel kezeljék hatalmukat, nehogy a természetes fejlődésnek akadályozói egyérek.

Az a nemes — talán mondhatnánk — konzervatív liberalizmus, mely annyira jellemezte a mi békebeli nagyszerű közigazgatásunkat, hagyományainban ma is él s kétségtelen, hogy a rendelet végrehajtása olyan lesz, mely nem sérti a gondolat-közlés szabadságát és össze tudja majd egyeztetni az egyéni szabadság érdekeit a közérdekkel.

(dr. kl.)

Amikor a szerb pópa és kántor revolverpárbajt rendezett a begecsi szerb templomban.

A Zombori Ujság című hetilap minden számában régi, édeskes, történeteket elevenít fel színes visszaemlékezés formájában. Legutóbbi számában közli a következő kis históriát, amely annyira stilszerű és Jugoszláviába illő, mintha csak most történt volna meg ott:

Negyven év előtt büszkék voltak a begecsi szerbek, hogy nekik van a legszebb papjuk a megyében.

Selyemreverendába bujt Adonisz volt Pop Arzén pap, nagyszerű szónok és nagy ur.

Nem feszélyezte senki sem,

Amikor a bácskai püspök kereste fel községét, a tempomi fogadtatás alkalmával Pop Arzén észreverte Eigi apátot, a tutta káth plebánost, aki testi-lelki jóbarátja volt.

— Szervusz Jóska! — kiáltott örömmel.

A vladika nagyot nézett erre a műsoron kívüli számra, de Pop Arzén zengő hangon tovább olvasta a félbeszakított evangéliumot.

A kántorával ellenben haragot tartott a főtisztelendő.

Egyszer, éppen istentisztelet

Közel 50 éve szívesen használják

Majtinszky Lajos

szemüvegeit.

Orvosi receptre és anélkül készülnék

Zeiss

Punktál szemüvegek,

haskötők, fűzők és gummiharisnyák.
Külön próbaterem. — Speciális egészségügyi anyagok és illatszerek.

Külön női kiszolgálás.

Üzletemet a szomszéd Pollermann-házba helyeztem át

Julius 23-
reggel
Dr. Geir
és Lov
gyógyszer
éjjeli sz
Az ügyel
vasárnap dé
a közönség

TE
LEGO

MOHÁCSI
ÉS DUNA
DÉLMAGYAR
LEGNAGY
LAGYAN
GYEIK
SITÓ

POLL
fakerek

El
tők és u
Utry
Erzsébet

alatt a beszélt kántor oly hamisan énekelt, hogy Pop Arzén energikusan rákiabált.

A kántor visszafeselt, ami oly dühbe gurította a szép papot, hogy a reverendazsebéből előrántott revolverrel a kórus felé lött.

A kántor is előrántotta pisztolyát s visszadurrintott. A hívők ész nélkül rohantak ki a templomból s Lehoczky jegyző bejelentette az esetet az alispánnak és a püspöknek.

Kolozsváry Sándor, a Baján ma is élő, akkori újvidéki főszolgabíró tapintatosan elintézte az ügy civil részét. Az egyházhatóság bezáratta az Isten házát, két hónapi lelkigyakorlatra egyik szerémi zárdába internálta Arzén papot, a kántort pedig menesztette.

Pár hét múlva pedig újra bejelentette a templomot a bácskai viadika.

Uj vezetés alá került a kalocsai Margit-malom r.-t.

A kalocsai Margit Gőzmalom r.-t. szanalását előkelő pénzcsoport vállalta magára. A tőkeátcsoportosítás természetesen szemelvényi változásokat vont maga a Margit malom vezetőségében. Ennek perfektuálására tilt össze július 21-én a Margit Gőzmalom r.-t. közgyűlése.

A közgyűlést dr Forbáth Frigyes, a Magyar-Cseh Iparbank alelnöke nyitotta meg. Elmondta, hogy a Margit-malom eddig családi részvénytársaság volt, most azonban publicitásra törekszik és érdekkörébe kívánja vonni Kalocsa és messze környékének gazdasági életét. Ehhez a fáradságos munkához a gazdákönzés támogatását kérte. Bejelentette azután, hogy az igazgatóság lemondott, minek folytán új igazgatóság megválasztása vált szükségessé. Javaslatára a közgyűlés az új igazgatóság tagjaivá dr Ámon Pál preláus-kanonokot, Szabóky Jenő orsz. képviselőt, Antalffy Sándor polgármestert, Huszár György vezérigazgatót, dr Máté-Tóth Jenő káptalani ügyészt, Novák Géza érsekuralmi jószágigazgatót, dr Vámos Gyula vezérigazgatót. Engel János vezérigazgatót és dr Forbáth Frigyes alelnököt választotta meg. Az új felügyelőbizottság elnöke Berauer József vezérigazgató, tagjai pedig Tóth István esperes-plébános, Greguss Gyula és dr Barta László igazgató lettek. Elhatározták, hogy az alapszabályok módosítása végett a közeljövőben rendes közgyűlést hívnak egybe.

Dr Ámon Pál preláus-kanonok

kérdést intézett az elnökhöz, vajjon lehetővé válik-e az, hogy a Kalocsa környéki gazdatársadalom a malomban anyagi érdekeltséget vállaljon, vagyis részvényeket jegyezessen. Az elnök válaszában azon reményének adott kifejezést, hogy az általa képviselt pénzcsoport nem fog elzárkózni a kalocsai gazdasági körök e kívánsága elől.

Szabóky Jenő ama reményének adott kifejezést, hogy a Margit malom nem csupán a terményárak szolid kialakulásának, de a föbtermelésnek is előmozdítója leend. Dr Wiederkehr József kanonok plébános a vállalkozás erkölcsi és szociális fontosságára hívta fel a figyelmet. Dr Máté-Tóth Jenő káptalani ügyész vázolta azokat a nehézségeket, melyekkel a Margit malom küzködött s azt a szeretetteljes munkát, melyet dr Forbáth alelnök, a vállalkozás nagy koncepciójú utörője kifejtett a malom talpraállítása érdekében. Hogy a Margit-malom oly szép jövőnek néz elébe, egyedül az ő érdeme. Dr Ámon Pál preláus-kanonok Gergely Antal igazgató érdemeit méltatta.

A közgyűlés után az új igazgatóság ülést tartott, melynek során elnökévé dr Ámon Pál preláus-kanonokot, alelnökévé dr Forbáth Frigyes választotta meg.

HIREK.

— **Ma jönnek meg a miniszteri kiküldöttek.** Janda belügyi és Lukács Ödön pénzügyminiszteri tanácsosok, a városi ügyosztályok főnökei az első terv szerint ma egy hete akartak Bajára jönni Baja városának az államrendőrség fentartási költségéhez való hozzájárulás mérvéről tárgyalni a város vezetőivel, az utjuk azonban közbejött akadályok miatt akkor elmaradt s a két miniszteri kiküldött csak ma, szombaton fog megérkezni. A város szűkebb körű vacsorán látja vendégül a két kiküldöttet, akik holnap, vasárnap tartják meg a helyszíni szemlét, megvizsgálják a rendőrség elhelyezését s felbecsülik a helyiségek lakbérét s egyúttal megvizsgálják a régi költségvetésekből, mibe került békében Bajának az államrendőrség s egyúttal megvizsgálják azt is, mekkora jelenleg a város teherbíróképessége, hogy utána megállapítsa a belügyminiszter a város által fizetendő hozzájárulási összeget.

— **Pénzt találtak.** Talált pénzt szolgáltatnak be, mely kelő igazolás mellett átvehető a rendőrkapitányságon.

— **Eljegyzés.** Éber Sándor festőművész leányát, Ancikát eljegyezte Jungabel Jenő. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Ipari vállalatok jelzálog kölcsönt kaphatnak.** Az Országos Magyar Ipari Jelzálogkölcsönt Kibocsátó Intézet 50 millió alaptőkével valószínűleg aug. 8-án alakul meg. Az intézet elnöke Zichy János gróf lesz, kormánybiztos és a pénzügyminisztérium képviselője iklódi Szabó Andor helyettes államtitkár, ügyésze dr Rassay Gyula, Rassay Károly képviselő fivére lesz. Az intézet alapszabálya szerint egy vállalat összes vagyonának egyharmada erejéig kaphat kölcsönt. A vállalat értékelésére nézve szabályokat dolgoztak ki. Figyelembe veszik a vállalat tényleges értékét, a forgalmi és likvidációs értékét, végül a vállalat hozamának tőkésítése által nyert értékét.

— **Ügyvédi irodamegnyitás.** Dr Szilvássy Béla ügyvédi irodáját Baján, Munkácsy Mihály u. 3. szám alatt (Járásbíróház átellenében) megnyitotta. Telefonszám 360.

— **Uj tizdinárosok.** A jugoszláv nemzeti bank július 25-én új tizdinárosokat hozott forgalomba. Az új bankó narancssárga színű és formájában nagyon hasonlít az 1917-es kibocsátású öt dináros szerb papirbankjegyre, de olyan speciális bankjegy papírosból készítette a Francia Bank nyomdája, amelynek szövése és vízjelekkel telezsított anyaga lehetetlenné teszi a hamisítását.

— **Készül ödés a zombor-bajai vasuti vonal megnyitására.** A zombor-bajai vasutvonalon felépült a jugoszláv vámkirendeltség regőcei épülete. Az új kirendeltségre a Zombori Újság szerint a Zombor-Baja között összel megnyitandó vasutvonal forgalmának ellenőrzése céljából lesz szükség.

— **A Mélykúti Takarékpénztárak emelése.** A Mélykúti Takarékpénztár tárgyalásokat folytatott egyik fővárosi nagy pénzintézzel s ennek befejezte után alaptőkéjét 100 ezer pengőre emeli fel.

— **Tizennégyezer tisztviselő házépítési kérvény.** A népjóléti minisztériumhoz a tisztviselői házépítésre előirányzott másfél millió pengőre már közel 14.000 kérvény érkezett. Azok, akik most jelentkeznek, csak a jövő évi költségvetésben kilátásba helyezett másfél millió pengőből kaphatnak kölcsönt.

— **Színházi koncessziók.** Mint a hivatalos lap közölte, a kultuszminiszter 17 koncessziót adott ki az ország területén működő színházak részére 1928. szeptember 1-től 1929. augusztus 31-ig terjedő szezonra. A pécsi kerület továbbra is Fodor Oszkár kapta s ide tartozik még Baja, Mohács és Nagykanizsa. — A 17-ik kerületet Solti Ernő kapta meg s ebbe tartozik Bácsalmás és Jánoskalma is. — Szegeden a színházi koncessziót Szeged város közönsége kapta meg, mert ott is házi kezelésben van a színház.

U-R-A-N-I-A

Julius 28-án, szombaton d. u. 6, este fél 9 órakor

A szezon legtünetesebb remekműve.

A fekete szirén

Filmregény 10 felv. Fősz: JOSEPHINE BAKER.

Ezt megelőzi: **A férj vadászni jár.**

Egy házaspár vidám kalandjai 7 felv. — Fősz: Dorothy Revier és Thomas Ricketto — Híradó.

Julius 29-én, vasárnap d. u. fél 4, 6, este fél 9 ó.

2 nagy sláger egy előadásban.

A két kocavadász

Egy vadásztársaság falrengető kalandjai 7 f. F:

ZORO-HURU

Ezt megelőzi: **Szereltem, gyűlölet vagy halál**

Filmregény 8 felvonásban — Híradó.

Kedvező idő esetén az esti előadásokat a kertben tartjuk meg.

BANÁN-BEHÓZATAL

FERENC NAGYKUNHALASBAN A LEGJOBB TALAJTÉR

B.P. TELEFON: 982-85.

— A serdülő ifjuságnak „Ferenc József” keserűviz gyorsan biztosan és kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány igazolja, hogy a **Ferenc József** víz használata a sok evés-ivás káros következményeinél igazi jótéteménynek bizonyul. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **17 mm. búzatermés egy kis holdon.** Fecske János eszengői gazda az idén kísérletet tett kapált buza termesztésére. A szakszerűen végzett kísérlet csodálatos eredményt mutatott fel, mert egy kis magyar holdon 17 mm. búzája termett. — De nemcsak mennyiségre, hanem minőségre is kitűnő buza termett a bacsikai földeken Nagy Pongrác János-halmi gazda búzájáról az ottani Milkó malomban megállapították, hogy a buza minősége messze túlhaladja a 82-83-as kvalitásos átlagot, sőt több a megmérhető 85-nél is, tehát legalább 86 kg-os fajsúlyu volt ez a buza.

— **Kiszáradt a Sugovica.** Szinte hihetetlenül hangzik, de megis igaz. Ami még soha nem volt, mióta a Sugovica áll samirre a legöregebb emberek sem emlékeznek, az az idén bekövetkezett. A Sugovica annyira kipapadt, hogy egyes helyeken teljesen kiszáradt s a homokosabb részekben száraz lábbal át lehet talpálni. A Deák Ferenc csatorna már napokkal előbb kiszáradt egyes szakaszain, tegnap pedig a Sugovica követte a Szentjános szakaszon a kiszáradás mezején. A tutajok szárazon rekedtek ott, a csónakközlekedés teljesen megakadt. Tegnap sokan még sietve többed magukkal átcipelték a csónakjukat a kiszáradt részekre s kint hagyták a Dunán, amelynek torkolat előtti szakaszán hatalmas homokzaton képződött, ahová cölöpöket vertek le s egykettőre csónakkikötővé avatták. A motoros csónakok egész raja van a torkolat előtti: ezek még a múlt héten kimenekültek, amíg volt vizállás, mert a Sugovicán már akkor is alig tudtak közlekedni. A torkolat előtti most a csónakok légiója rostokol. Egyelőre még két-három napig további apadás várható. A Komáromnál jelentkező fél méteres áradás kedden érkezik Bajára. A Duna vizállása is annyira alacsony, hogy a hajók csak tapogatózva haladhatnak s rengeteg mélységjelző bojtát raktak le. A tehervontató gőzösök alig tudják egyes alacsonyabban fekvő vizszakaszokon terhüket levontatni. Tegnap is segély gőzössel s csak részletekben tudta egy jugoszláv gőzös hatalmas szennel rakott uszályait Csanádtól a Mórre szigetig levontatni s azután visszament a hátrahagyott sleppekért.

Nyomatványait

mielőtt beszerezné, kérjen ár-ajánlatot a **CORVIN-nyomdából.** Baja, Mátyás király-tér 8. sz.

Remington

írógépek, elismert legjobb minőségben, 18 havi részletfizetésre.

Képviselet: **Fränkel és Horváthnál**

A „REBUS” svábpor

két-három nap alatt **18 télen** kiűzi még a legelhagyatott helyen is:

svábot, rusznit, hangyát.

Kapható mindenütt! Csak beragasztott dobozt fogadjon el!
Főlerakat: a **VÁROSI DROGÉRIÁBAN.**

ÁRAK: Kisdoboz P 180, közép-doboz P 4.--, nagydoboz P 14 Gyártja: **REBUS VEGYMŰVEK** Budapest, V. Bathory u. 9. sz.

Autótulajdonosok és vezetők figyelmébe!

A legmodernebb gépekkel felszerelve gyorsan és olcsón végezzük

autó köpeny és tömlő javításokat

gőzulkanizálással, szavatosság mellett. — Kerékpár-köpeny és tömlő, hó és sárcipők, gummitalpak javítása gőzulkanizálással. A Kiskunhalas — Keczel — Császártöltés — Hajós és Kiskunhalas — Hajós-puszta között közlekedő autóbusszaink a javításra feladott gummit díjtalanul szállítják s a Baja — Kalocsa között közlekedő Mavart járatokra feladott gummit Hajóson átveszik s a kész munkát ugyanígy továbbítják.

Kiskunhalas-vidéki Autóbussz Vállalat Gummijavitó műhelye. — Kiskunhalas, Népszigeti-fürdő.

BUTOR olcsón

12 havi részletre beszerezhető

Szabó Ferenc

művezetőnél **Baján, Bartsch ucca 4.**
Butorraktár **Kossuth Lajos u. 11.**
Telefon 240.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy f. évi július hó 16-ától kezdve az **O. F. B.** által engedélyezett

ingatlanok forgalmának közvetítési irodát

létesítettem. Főtörekvésem oda irányul, hogy a hozzám forduló nagyérdemű ügyleti feleimet, mindenkor tisztességesen, becsületesen, lelkiismeretesen és a szakértelmem legnagyobb kimerítése mellett kiszolgáljam és ezáltal úgy a helybeli, mint a vidéki n. é. közönség szíves elismerését kiérdemeljen, amiért is szíves pártfogásukat kérem. Baja, 1928. július hó. Kiváló tisztelettel

id. Prachár Vilmos
Gróf Bethlen István (Várar)-tér 3.

Bajai Cementárugyár R. T. Baja.

Gyártelep: **Világos u. 8. (Állatvásártér)** Iroda: **Dr. Bajai Ernő, Haynald u. 13.** Telefon 225

Ajánlja kitűnő minőségű gyártmányait: mozaiklapokat, cementlapokat, cementcserepet, kutgyűrűket, cementcsöveket minden méretben, betonkerítéseket és mindenféle cementárut. — Műkőmunkák szakszerű kivitelben. — Allandó raktáron: Uszói dunakavics, cement, műközuzalék, cementfesték.

TÉGLA

CSEREPÁRUK:

Fával égetett téglá preselt nyersfalazati téglá hatsarkos járda-téglá kiskonyha lapok, kuttéglá ujlaki asbest pala, hódfarku cserép hornyolt cserép, cement cserép keramit téglá, chamotte téglá chamotte liszt

CEMENTÁRUK:

Diszes cementlapok legnagyobb választékban, egyszerű cementlapok salaklapok válaszfalnak mozaik lapok, betonlapok kerítésnek beton és műkölépcsők, betonoszlopok, kutgyűrűk kuffedőlapok, kutmedencék esővízmedencék, cementhordók betoncsövek, itatóvályuk dísznövények, lábazati kövek sirkerítések

ÉPÍTÉSI ANYAGOK

la. darabos, fával égetett mészduna- és bányahomok biber elszigetelő anyag fehér és sárga kőpor fehér és színes granitto elszigetelő lemez, cement festékek portland cement, stuccatur nád kétránypapír, dolomit, kavics.

Elvállalunk burkolati és bármilyen beton-munkákat.

A legjutányosabb napi áron helyszínre szállítja:

Grünhut és Társa

Telefon 160.
Városi mintaraktár:
Türr István ucca 5. szám alatt.
Telefon 234.

Két holdas szőlőt,

vagy szőlőre alkalmas ingantlant kis házzal a város közelében megvételre keresek. Cim a kiadóban

Élősné Jakab Eszti fűző-üzlete

megnyílt zárda ucca 6. sz. alatt URÁNIA mozi mellett

Raktáron tartok és merek után készítek legújabb modell szerint
**TOILETTE FÜZÖKET,
HARISNYATARTÓKAT,
MELLTARTÓKAT,
GYÓGYHASKÖTŐKET**
orvosi rendelésre is.
Egészségügyi, valamint minden nemű illatszert és piperecikket.
Alakításokat és javításokat elfogadok.

Ház

a belvárosban
5 lakással,
2 utcai lakás, 2-szer 2 szoba,
konyha és éléskamra azonnal
elfoglalható, 7200 P-ért eladó.

ID PRAHÁR VILMOS
BAJA, Vásár-tér 3. — OFB által engedélyezett forgalmának közz. irodája.

Molnár

legszébben fest-fest-tit-mos.

Gyászruhák 24 óra alatt festenek Vidékre naponta postai szétküldés. Plisszírozás, gouvrirozás, Hófehér és tükörfényes gallérok.

Főüzlet: SZÉKSZARD Corsó
Fióküzlet BAJA, Erzsébetkir. u 16.
TOLNA, Szekszárdi ut 12.
Ezlistéremmel kitüntetve — Alapítotott 1913. évben.

Lakás

kiadó szép udvari szoba és konyha kisebb családnak Szeremlei ucca 65. szám. Már augusztus elsején beköltözhető.

Butorozott szobák

teljes ellátással, fűdőszoza és zongorahasználattal, elsőrangú étkezés.

Ebéd-bérletek

házon kívül is, tizes ebéd-szelvények is válthatók

Előjegyezni lehet:

KRAUSZNÉ
Dancinger Katica
Madách Imre ucca 14.

Idei pergetésű, kittingő minőségű csemege

akác-méz

kicsinyben is kapható. Legjobb minőségű mütép minden mértékben, méhviasz, élő méhek, üres méhlikások és egy 500 kgos tizedes mérleg teljesen új eladó

Böröcz János
Petőfi Sándor ucca 41. sz.

Használt, jókarban levő

boroshordók

2 Hl-től 80 Hl-ig különféle nagyságban legújabb típusú napi áron kaphatók a Nemzetközi Borkereskedelmi r. t.-nél Budapesten, VIII. Kenyérmező ucca 6. sz. és egri, vagy gyöngyösi pincészetnél.

A Baján nyaraló fővárosi gyermekek műkedvelő előadása holnap d. u. 5 órakor az izr. polgári iskola udvarán. A Baján nyaraló budapesti gyermekek július 29-én, vasárnap délután 5 órakor az izr. polgári iskola udvarán Munkácsy Mihály ucca 8. sz. a. előadást rendeznek, mely alkalomra a város közönségét tisztelettel meghívják. Egyben a nyaraló gyermekek felügyelőnöje, Finályné a gyermekek nevében ezúton mond hálás köszönetet mindazoknak, akik jók és szívesek voltak a nyaraló gyermekekhez és emberbaráti szívük sugallatára előzőeken állottak a gyermeknyaraltatási akció rendelkezésére s elfogadtak gyermekeket nyaraltatásra. Az előadáson, szavatok ének és táncszámok, azonkívül apró jelenetek lesznek. A rendezőség igen okosan nem az iskola zárt helyiségében fulladt melegben rendezte meg ezt az előadást, hanem szabadban az iskola udvarán az épület délutáni árnyékában.

A pécsi Nemzeti Színház kapunyitása a bajai Központi Színházban.

Fodor Oszkár, a pécsi Nemzeti Színház igazgatója augusztus 30-án kezdi meg a bajai nyári szezon.

A társulat az ország egyik legjobban megszervezett társulata, melynek pompás összejáratócsak a múlt hetekben is Fiume közönsége és az Abbáziában tartózkodó író- és művészársaságok, a bécsi és berlini színházak igazgatói elragadtatással határos elismeréssel nyilatkoztak. De legnagyobb dicséret a társulat művészi teljesítőképességére az öszi fiúmei idényre való leszerződése a társulatnak és több olasz színház, így Bologna meghívása is.

A társulat működését Uray Dezső és Nagypál Béla gyönyörűsége magyar operettjével, a Cigánykirállyal augusztus 30-án kezdi meg.

A fényes kiállítás, pompás ruhátár a legkényesebb igényeknek megfelelő kiegészítő része a nagyszerű társulatnak, melynek összeállítását a következő:

Pintér Böske szubrettprimadonna, Erkel Gaby énekesprimadonna, Vincze Emmi, Barna Mária, Egyri Berta, Nádassy Mici, Orbán Viola, Elek Piroška, Ladomerszky Margit, Rózsa Bözsi, Hajnal Beata, Rácz Erzsé, Vass Irma, Kádár Margit, Rónai Jolán az operett és drámai együttes főszereplő hölgyei Bihari Nándor, Károlyi Vilmos, Kormos Ferenc, Putnoki Bálint, Sugár Gyula, Kottlár Richárd, Sebestyén Géza, Zelenay József, Bánky Róbert, Danis Jenő, Fodor Oszkár, Jákó Pál, Szalay Károly, Vértes Lajos az operett- és drámai együttes férfi főszereplői.

Fodor Elek, a pécsi Nemzeti Színház igazgatóhelyettese a közeli napokban városunkba érkezik, hogy a tömegesnek ígérkező bérletelőjegyzések tárgyalásait lebonyolítsa.

Az idei bajai szezon különösen sikeresnek ígérkezik, mert a társulat a fűdőszezon után, a hűvösebb szeptemberben működik, amikor a színházi esték a legkellemesebb kultúrészorakozást jelentik.

2 tonna's alvák

Boesch önrindítóval és vil. lanyvilágítással, 7 drb. pneuval, gazdag felszereléssel

P. 10600.- + forg. adó
Kényelmes futási feltételek!

Austro-Daimler Konzern magyarországi fiókja

Budapest, vi. díszút Teremvár tér 9.

MOZI.

A FEKETE SZIRÉN.

A világhírű Josephine Baker kikiváncsolt a varieték színpadáról és a film vásznán mutatkozik be előttük. Mostani szerepe első filmjét messze túlhaladja és Európa jelenleg legolvasottabb regényírójának, Maurice Dekobanának scénáriuma járul hozzá a nagy sikerhez. A filmet a nagynevű Naplas rendezte és egész cselekményének Josephine Baker tüneményes tehetsége áll a központjában. Gazella termete, testének lendületes ritmusa és gyermekesen kedves egyszerűsége elbűvöli a nézőt.

Szombaton kerül az Uránia vásznára és kíséző filmje A férj vadászni jár című pazar humoru vígjáték lesz.

KÉT KOCAVADÁSZ.

Rendkívül kacagtató, nagyszerű vígjáték, duzzad a vidámságtól és Zoro és Huru, meg egy sereg jóhumoru színésszel nagy kedvelvetelednek a közönség jókedvre derítésében.

Vasárnap mutatja be az Uránia filmszínház és másik attrakciója, Viktor Sardou világhírű drámájának — a Federá-nak film változata, a „Szerellem, gyűlölet, vagy halál” c. páratlan szépségű filmdráma lesz.

Szent Antal ucca 8 számú lakóház eladó.

Megtekinthető naponként d. u. 3-7 óra között.

751. szám 1928. végr.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bajai kir. járásbírósnak 1927. évi P. 5796/2. számú végzése következtében dr. Szabó Elemér budapesti lakos ügyvéd által képviselt Első Hódmezővásárhelyi cipő-, csizma- és papucs-készítő Iparosok Anyagbeszerző Termelő és Értékesítő Szövetkezet hódmezővásárhelyi lakosok javára 137 P. 29 f. s. jár. erejéig 1928. évi február hó 7. napján foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1790 pengőre becsült következő ingóságok, u. m.: házi butorok, bolti álvány és cipők nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbírósnak 1928. évi Pk. 10613/2. számú végzése folytán 87 P. 29 fill. tőkekövetelés ennek 1927. évi december hó 3. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 53 P. 29 fill.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig Baján, Parti ucca 13. sz. és Szent István tér 1. sz. alatt leendő megtartására 1928. évi augusztus hó 3-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén

Parkettázzuk lakásunkat

nasici-féle **szlavonai** tölgyből készült elismert legjobb és legszebb **parkettával.**

Lefektetését elvállalja:

POLLÁK JÓZSEF

butorgyáros és fakereskedő, a nasici parketta délmagyarországi egyedárusítója.

becsáron alul is el fognak adatni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Baja, 1928. évi július hó 13. napján.

Szegő József
kir. jbir. végrehajtó.

Önkéntes butorárverés.

Munkácsi Mihály ucca 12. sz. (zsidó templommal szemben) három szoba butor és egy konyha-berendezés **1928 aug. hó 1-en, szerdán délután 4 órakor** önkéntes árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatik. Ha az árverezésre kerülő tárgyakért a kikiáltási áron aluli összeget ígérnének, az árverést rendező fentartja magának azt a jogot, hogy eladja-e a tárgyakat, vagy megtartja.

Keresek

kisebb és nagyobb házakat, szőlőt, szántóföldet, malmot avagy ennek részvényeit megvételre illetve eladásra id. **PRACHÁR VILMOS** Baja, Vásártér 3 az O. F. B. által engedélyezett ingatlanok Jorgalmának közvetítési irodája

SINGER
varrógépek
rég bevált jó minőségben

Kedvező
fizetési feltételek

SINGER VARRÓGÉP
KÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BAJA,
Erzsébet kir. u. 10

Mindenkit érdekel
a közelben placra kerülő kis

Puch-autó

Érdeklődni lehet a körzetképviselőnél:

Bohner és Társai cégnél,

Baja. Telefon 256.

FIGYELEM!

Özv. Perger Vincéné

fényképészeti műterme Baja, Batthányi Lajos ucca 16.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy férjem elhalálózása folytán műtermünket a régi helyen tovább folytatom. Műtermemet a kor igényeinek megfelelően a legmodernebbül újra berendeztem, átalakítottam és a művészi felvételekhez nélkülözhetetlen új gépekkel szereltem fel. A műterem vezetésével a budapesti szakkörökben is elismert, művésziesen dolgozó **Halmos Miklós fényképész urat sikerült megnyernem**, kinek sok évi önálló budapesti és külföldi gyakorlata biztosíték a n. é. közönségnek arra, hogy a legkényesebb igényeket is ki fogják elégíteni. Kérem a n. é. közönséget, hogy mint a multban férjemet úgy továbbra engem is b. megrendeléseivel támogatni sziveskedjék. Készítünk művészi fényképfelvételeket, fényképnagyításokat bármily régi kép után is teljes sikerrel. Csoport és menyasszonyi képeket. Kivánatra házhoz is jövünk Különleges speciális gyermekfelvételek modern művészi kivitelben. **Jutányos árban.** A n. é. közönség szives pártfogását kérve vagyok tisztelettel

özv. Perger Vincéné
fényképész, Batthányi Lajos u. 16.

Hirdessen a

Független Magyarországnak

Könnyű, törhetetlen, viharálló, fagy, víz és tűzmentes a valódi Hatschek-téle **Eternit.**

Javításmentes az **ETERNIT** háztető.

A JELEMKOR LEGJÓBB TETŐFEDŐ ANYAGJA

Eternit

PALA

ETERNIT-MŰVEK HATSCHEK LAJOS, KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERKES-ÚJFALU

Kapható:
Kizárólag
Goldschmidt
Lajos
fatelepen,
Baja, Sugovica part

TÉGLA: MOHÁCSI és DUNASZEKCSŐI napi árban.

Nyomatott a Corvin-nyomda gyorsajtóján Baján.

Felhívás a gazdákhhoz!

Földbirtokosok és gazdák figyelmét felhívjuk, hogy amennyiben őszi és téli korpa és vörösliszt szükségletüket idejekorán kívánják beszerezni, úgy saját érdekükben bennünket ajánlattételre felszólítani sziveskedjenek.

Módunkban van bármikor bármilyen mennyiségű fentemlített takarmánycikkek szállítani.

Első Bácsalmási Hengermalom r. t
Bácsalmás és Révész Emil
hengermalma Baja,
Erzsébet királyné ut 54.

CEMENT,

CSERÉP, DESZKA,
LÉC, ÉPÖLETFA,
KÁTRÁNYPAPÍR

olcsó áron, nagy választékban kapható

POLLÁK fakereskedésében.

Nyaraláshoz
vaságyak és nyugágyak
olcsón kaphatók

UTRY-nál
Erzsébet királyné ucca 38.
Telefon 280.

Stautfer

dobozos ementáli a legjobb.

Kapható mindenhol!

Főlerakat:
Krausz Testvérek Utódánál.